



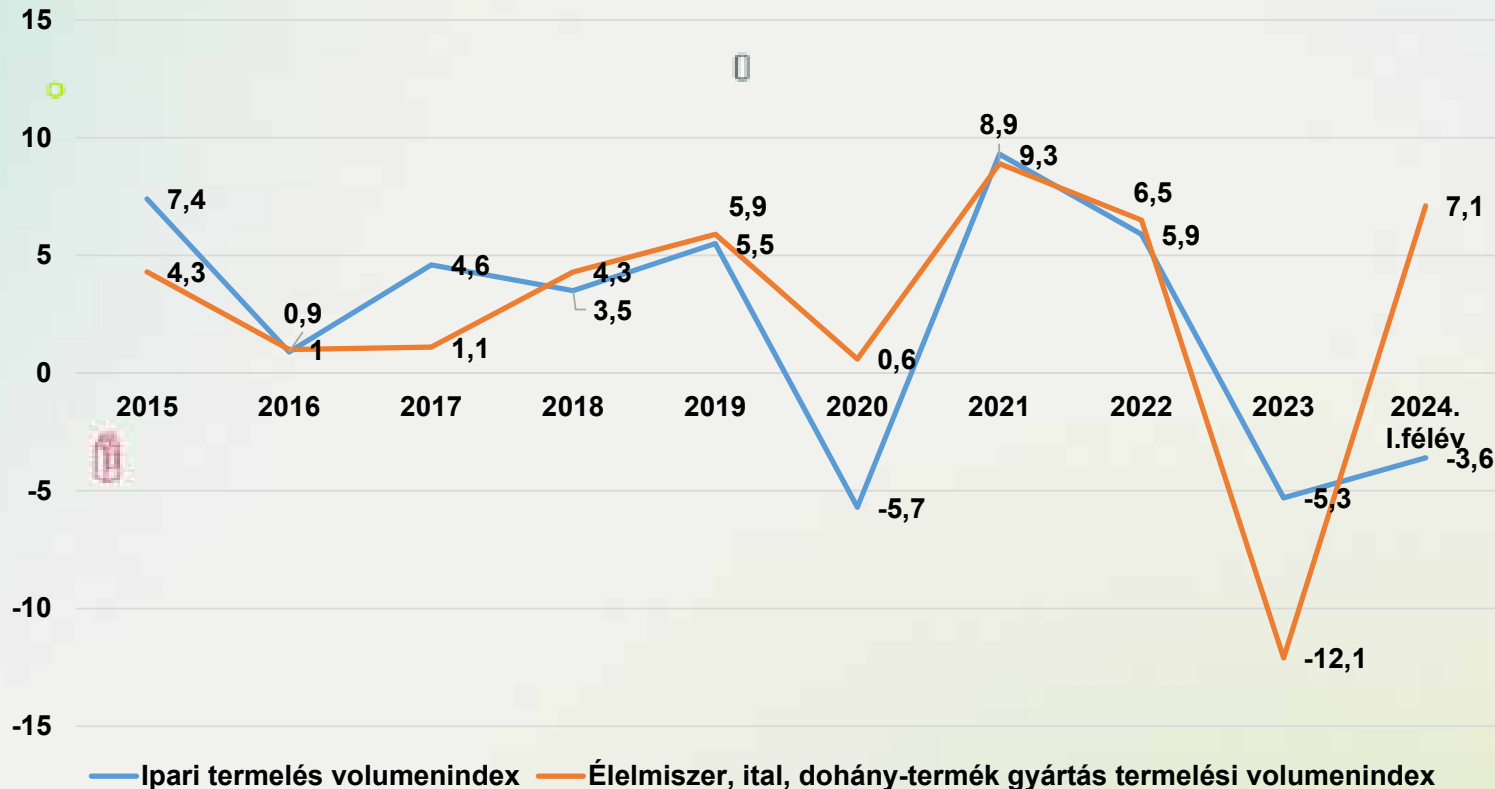
A magyar élelmiszeripar helyzete a beruházási támogatási pályázatok idején

Éder Tamás

2024.11.14.

Az élelmiszeripar teljesítménye szélsőséges mozgást mutatott az elmúlt három évben

Az ipar és az élelmiszeripar termelésének volumenindexe (%)



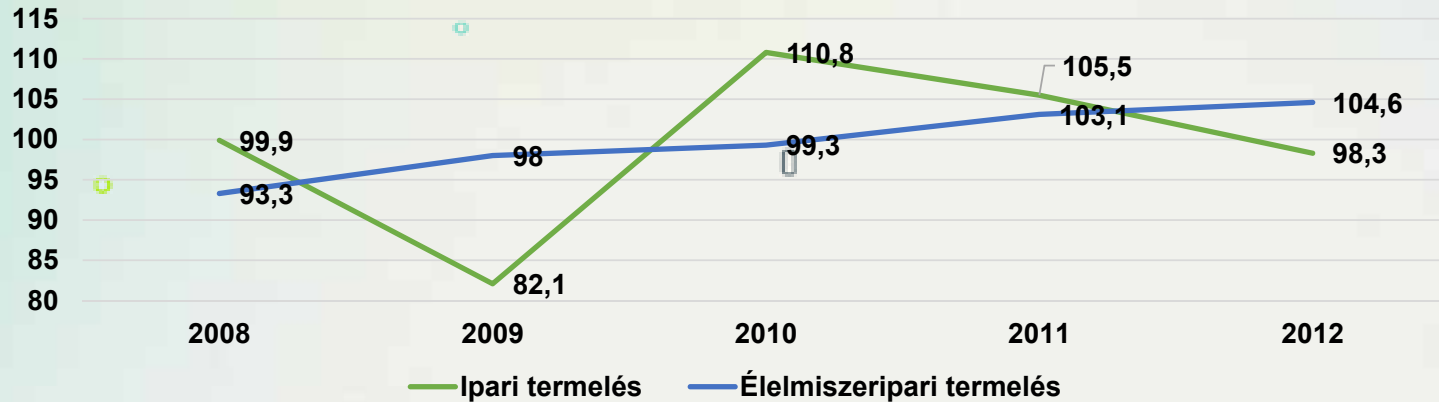
Az élelmiszeripari ágazat 2023-as 12,1%-os visszaesése példátlan ebben az évszázadban.

2008-ban is csak 6,7%-os volt az ágazat termelési volumenindexének csökkenése.

Az idei első féléves korrekció még nem elegendő ahhoz, hogy az ágazat elérje a 2022-es szintet.

Milyen tapasztalatokkal bírunk válságos időszakokra vonatkozóan?

Az ipar egésze és az élelmiszeripar termelésének volumenindexe (az előző év %-ában)



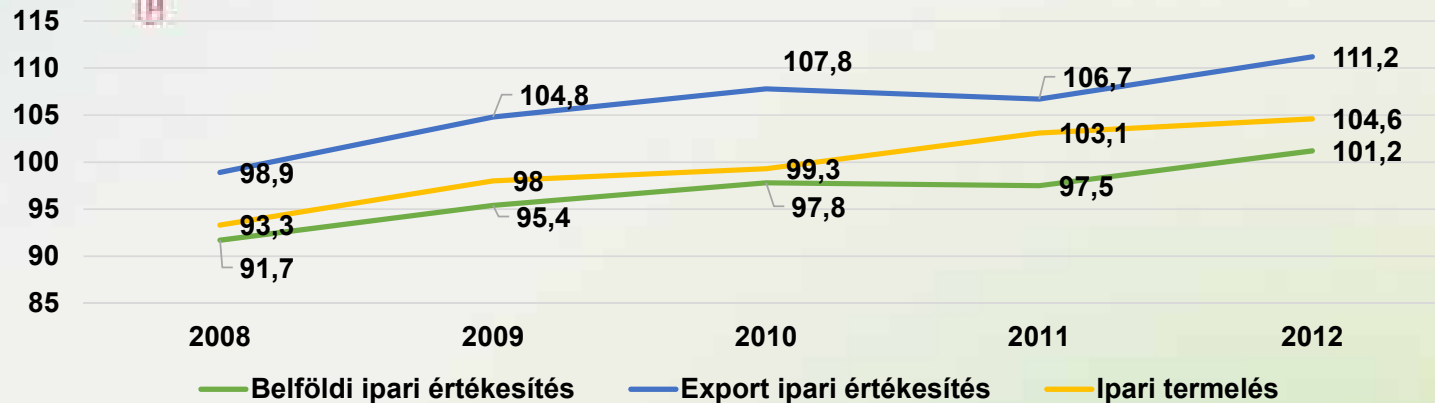
Válságos időszakban az élelmiszeripar általában kiegyenlítettebb teljesítményt mutat, mint az ipar egésze.

Az élelmiszeripar belföldi értékesítése ugyanakkor tartós visszaesést mutat.

Az élelmiszerkiskereskedelmi forgalom visszaesése a kérdéses időszak minden évében kisebb volt, mint az élelmiszeripar belföldi értékesítésének visszaesése. (Az import szerepének erősödése.)

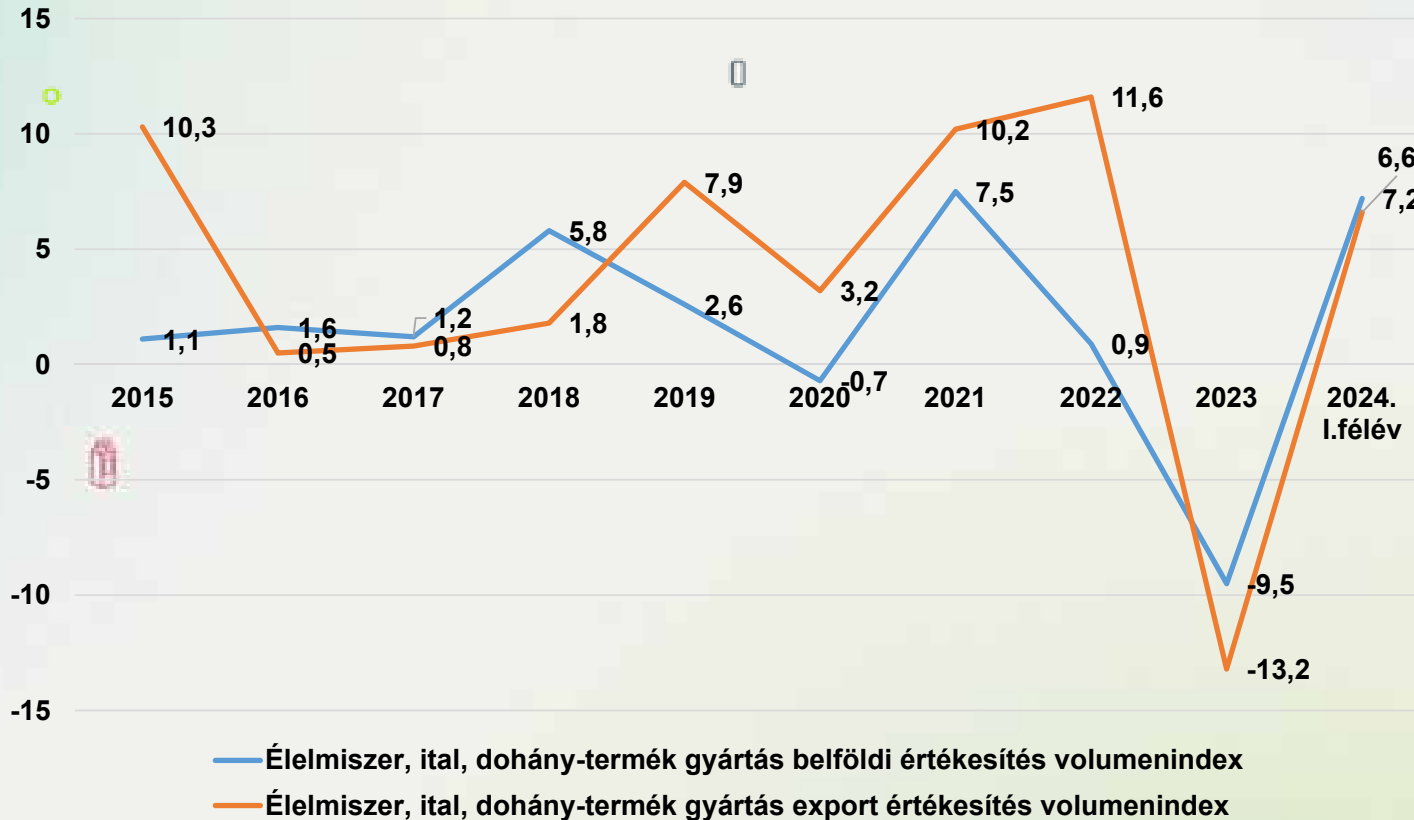
Az élelmiszeripar teljesítményét az export szinte folyamatos növekedése segítette.

Az élelmiszeripar értékesítési és termelési volumenindexe (az előző év %-ában)



Az elmúlt másfél évben az élelmiszeripar belföldi és export értékesítése hasonló pályát futott be

Az élelmiszeripar belföldi és exportértékesítésének volumenindexe (%)

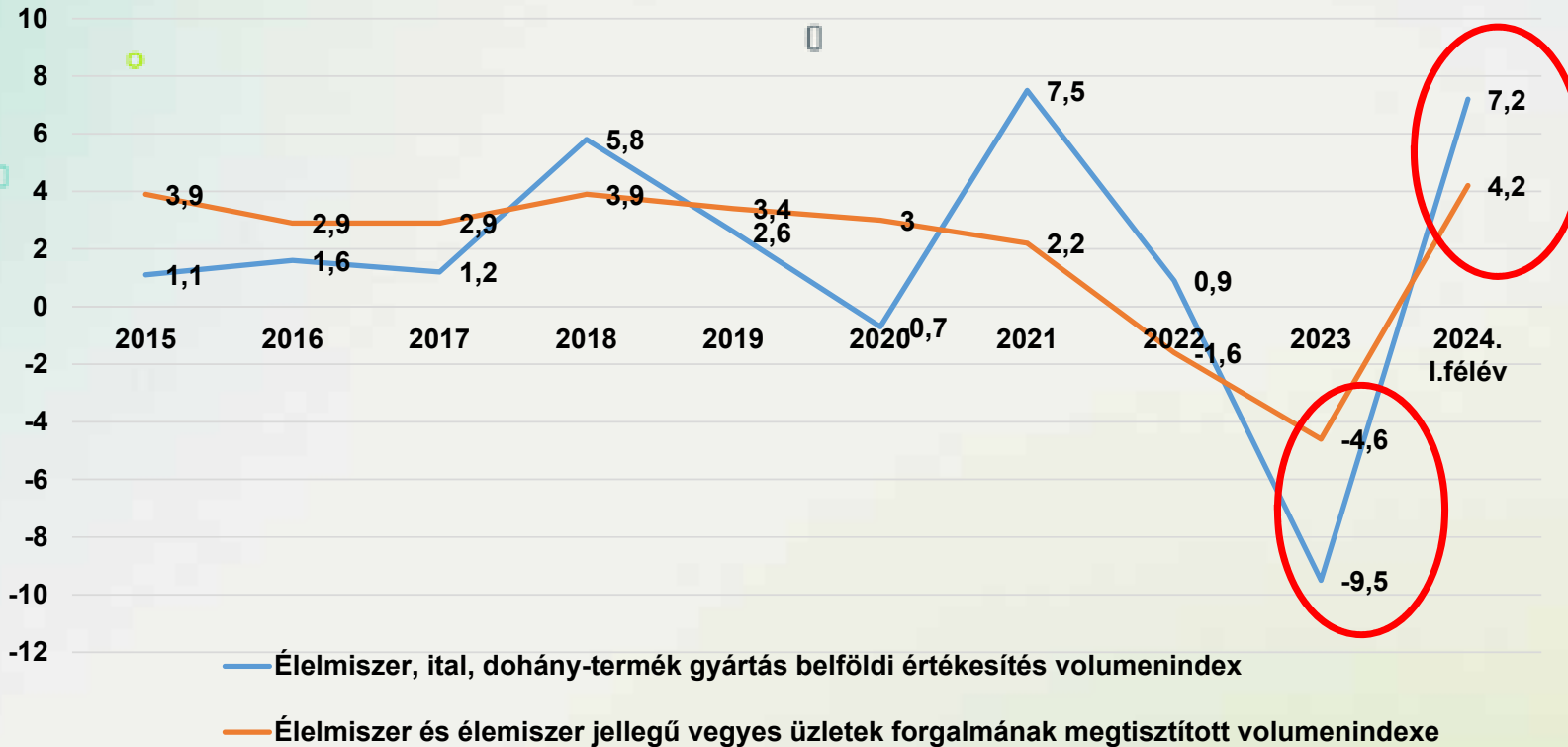


Az élelmiszeripari ágazat teljesítményét tavaly az export sem tudta segíteni.

Az export értékesítés idei első féléves volumennövekedése sem kompenzálta még a tavalyi visszaesést.

A magyar élelmiszeripar 2023-ban ismét részesevé vált a fogyasztói kosarakban

Az élelmiszeripar belföldi értékesítése és az élelmiszer-kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)

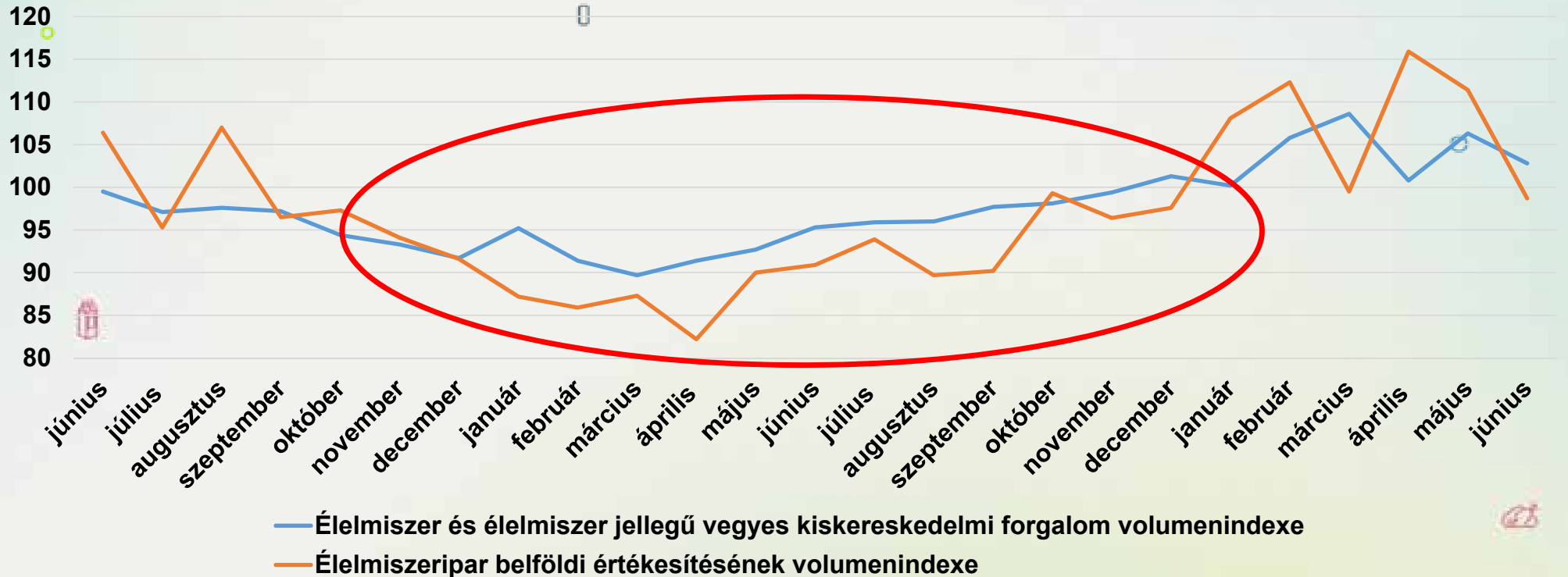


2023-ban az élelmiszerkiskereskedelmi forgalom visszaesését jelentősen meghaladta az élelmiszeripar belföldi értékesítésének csökkenése.

2024 első félévében egyelőre az élelmiszeripar belföldi értékesítésének növekedése meghaladta az élelmiszer-kiskereskedelem növekedését.

2023-ban egész évben polcfelületvesztés jellemezte a hazai élelmiszeripart

Az élelmiszer-kiskereskedelem forgalmának és az élelmiszeripar belföldi értékesítésének volumenindexe havonta (%) 2022 júniusától



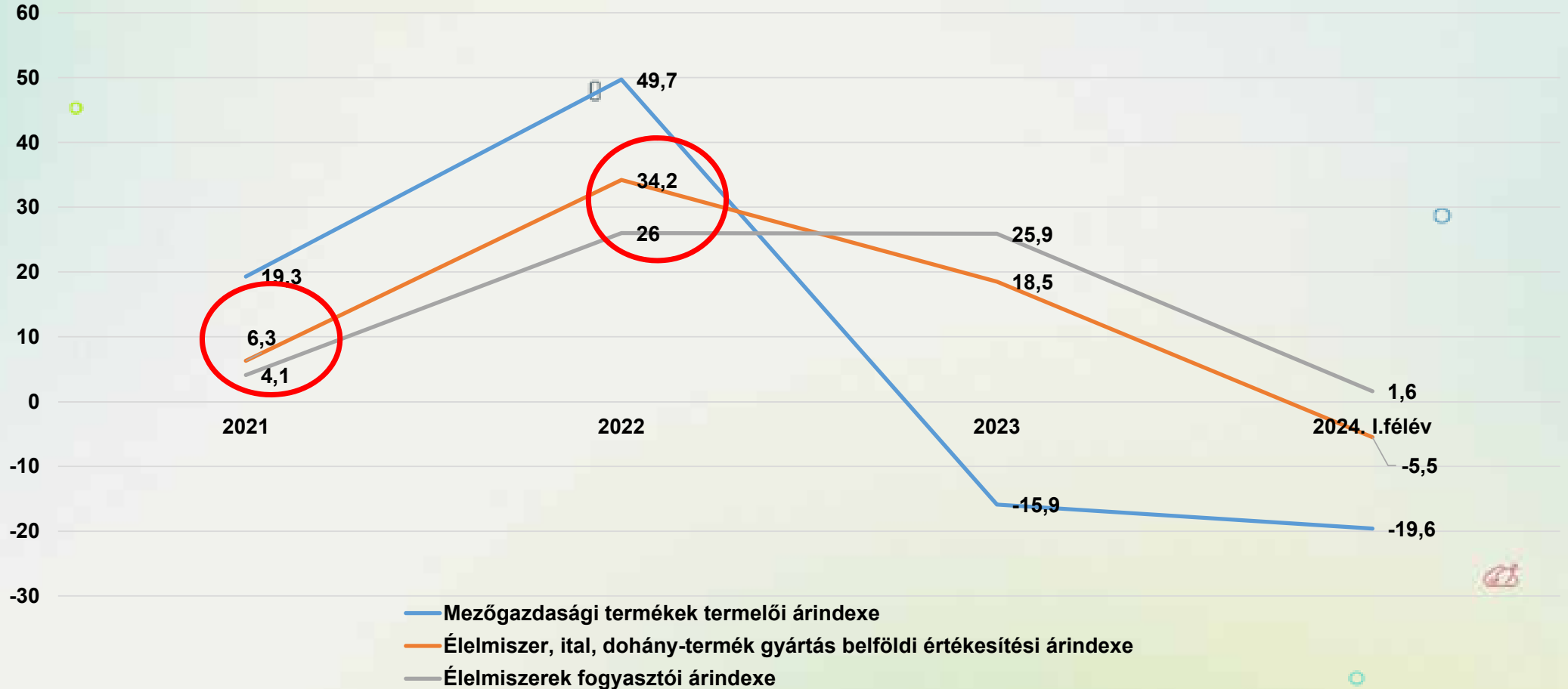
A mezőgazdasági alapanyagok költsége 2021-ben robbanásszerűen megemelkedett, ami akkor még nem épült be a fogyasztói árakba

Árindexek alakulása a termékpályán (%)



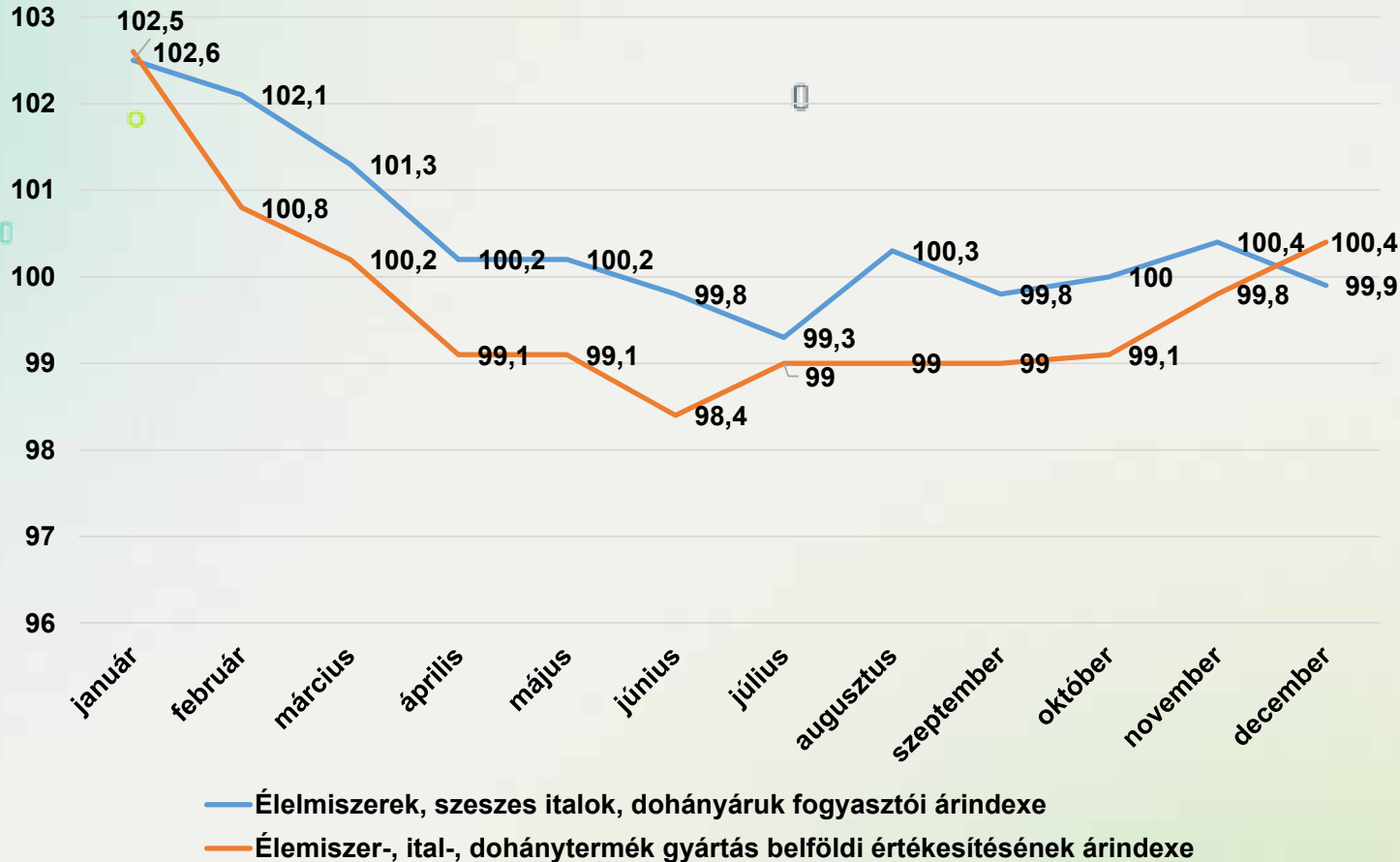
2021-ben és 2022-ben a kiskereskedelem csillapítja az áremelkedést

Árindexek alakulása a termékpályán (%)



2023-ban a kiskereskedelem a marzs növelésével reagált a gazdálkodási nehézségekre

Az élelmiszeripar belföldi értékesítésének árindexe és az élelmiszer fogyasztói árindexe (% az előző hónaphoz viszonyítva)

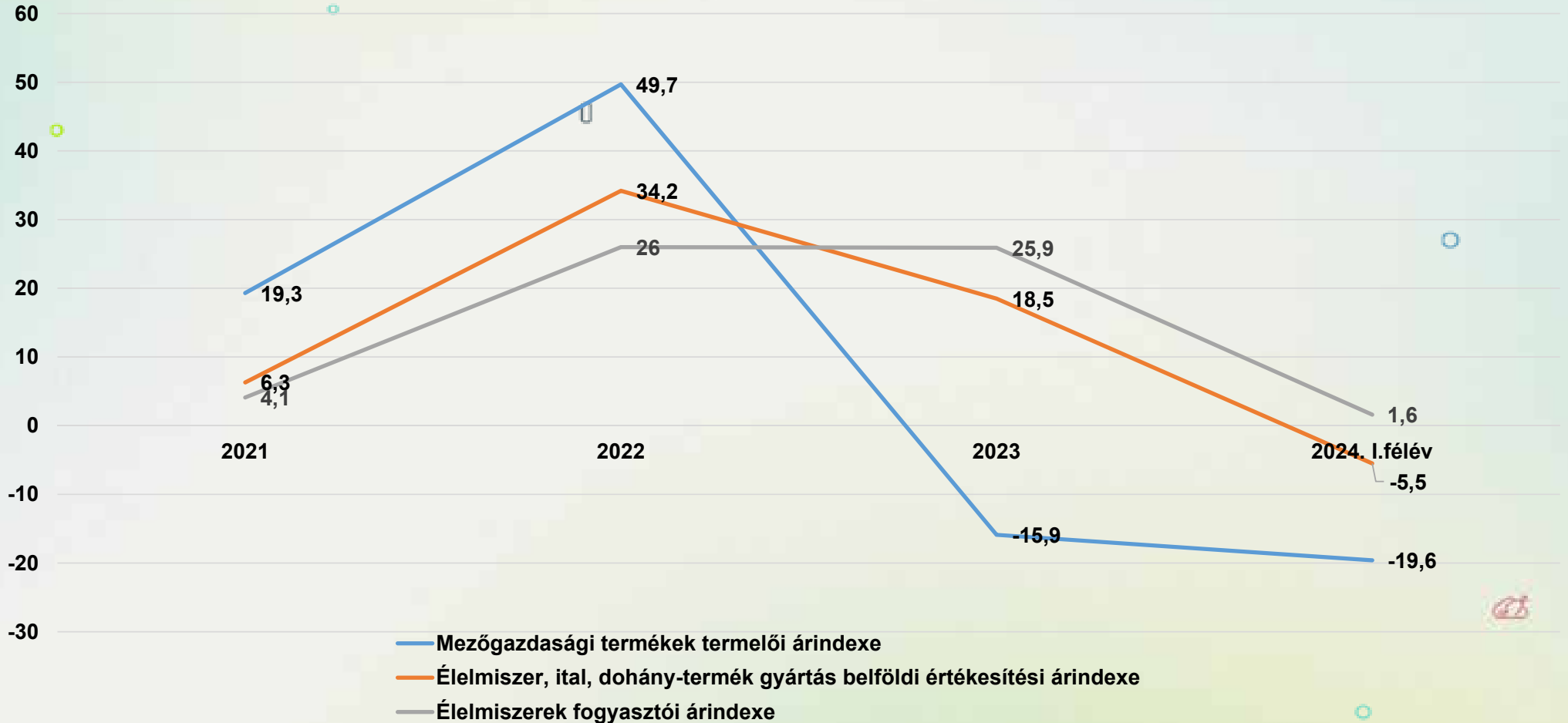


2023 februárját követően az élelmiszer fogyasztói árának növekedése egész évben vagy meghaladta az élelmiszerek belföldi értékesítési árának növekedését, vagy kisebb mértékben csökkent, mint az ipari értékesítési ár.

A kiskereskedelem a marzs növelésével reagált a forgalom visszaesésére és a piacidegen állami intézkedésekre.

A kiskereskedelem 2024-ben is fenntartja a marzsnövelést

Árindexek alakulása a termékpályán (%)



A piaci folyamatokat jelentősen megzavaró állami intézkedések

**Az ársapkák
tartós
fennmaradása**

**A kötelező
akciózás
bevezetés**

**Sajátos
kommunikáció a
politika szereplői
részéről**

**Árfigyelő
rendszer**

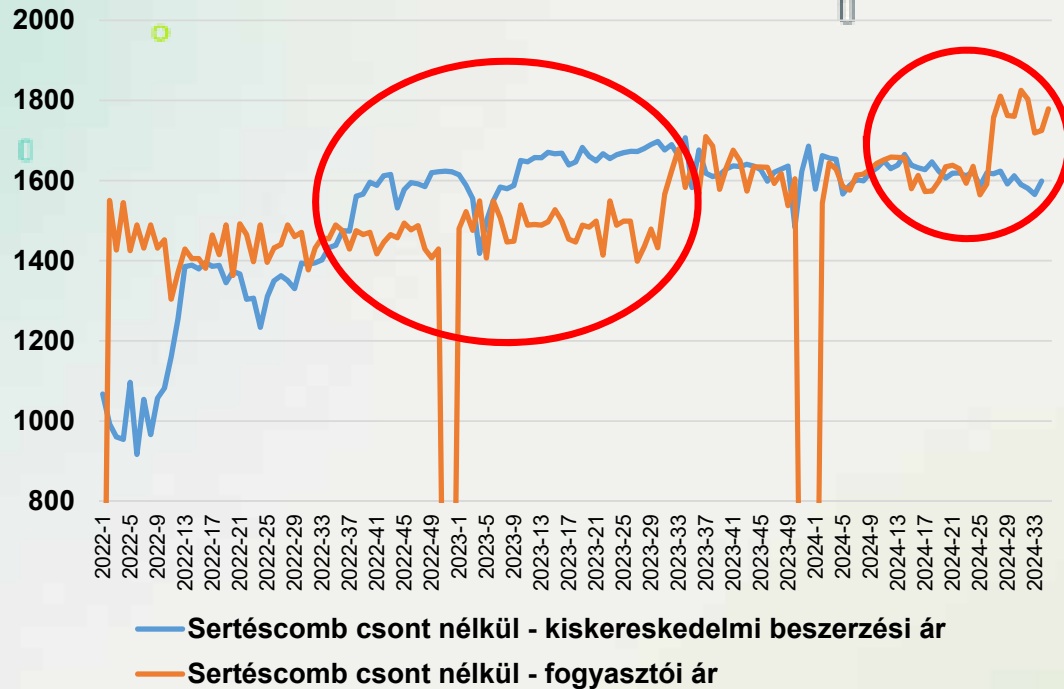
**Az ársapkákat
felváltó kötelező
akciózás**

GVH vizsgálatok

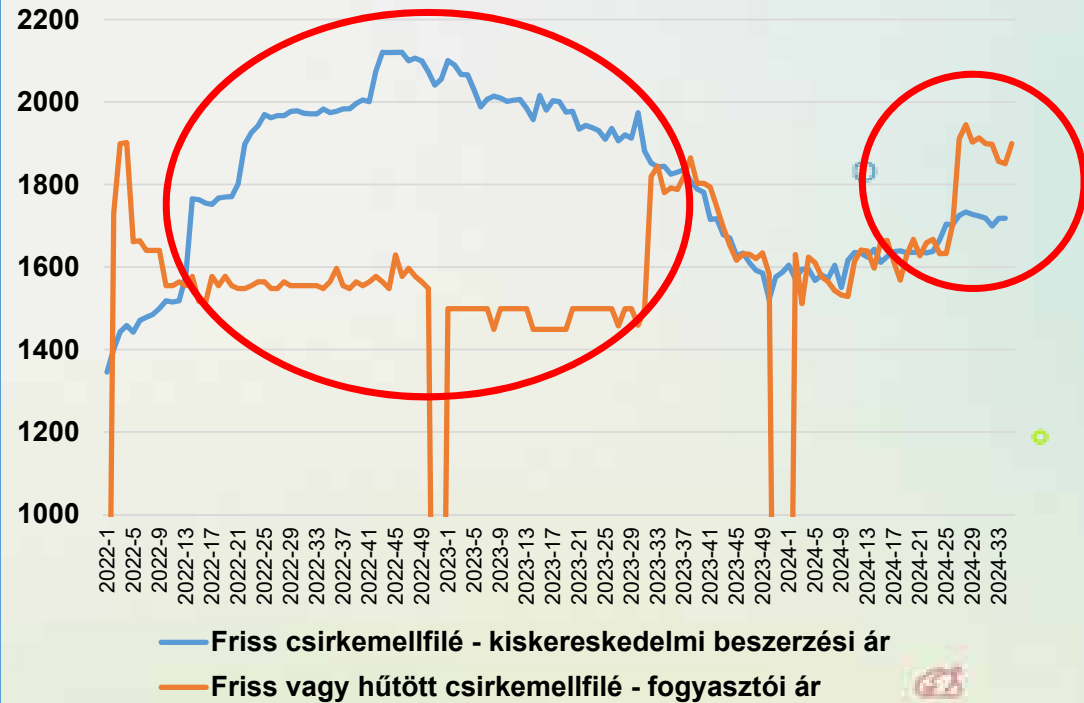
EPR-díjak

A kiskereskedelem egyes ársapkás termékeken jelentős veszteségeket volt kénytelen elkönyvelni, amit az idén júliustól kompenzál

Sertéscomb árának alakulása (Ft)

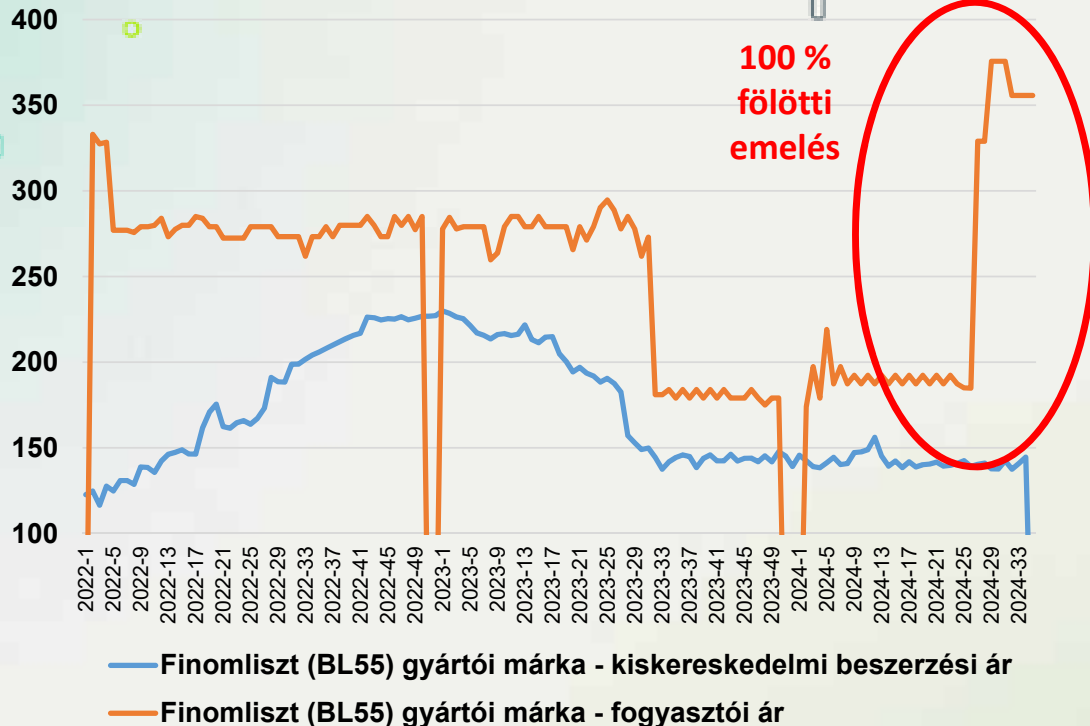


Csirkemell árának alakulása (Ft)

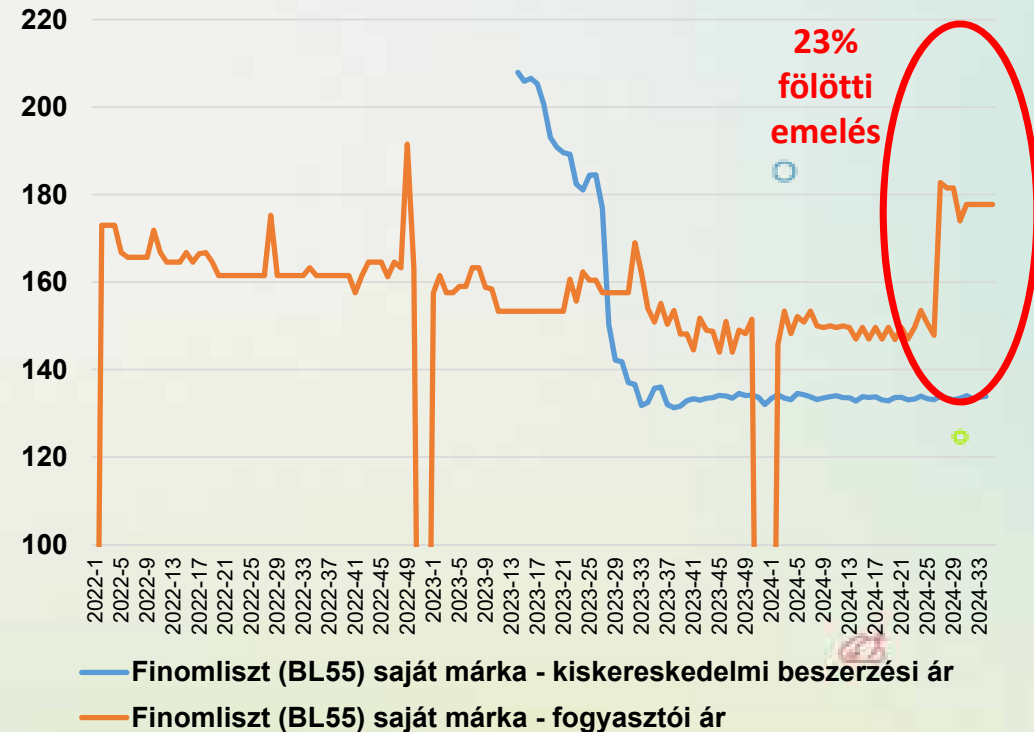


A kiskereskedelem a kompenzáció során a gyártói márkás termékeken nagyobb áremelést hajtott végre

Finomliszt árának alakulása, gyártói márk (Ft)

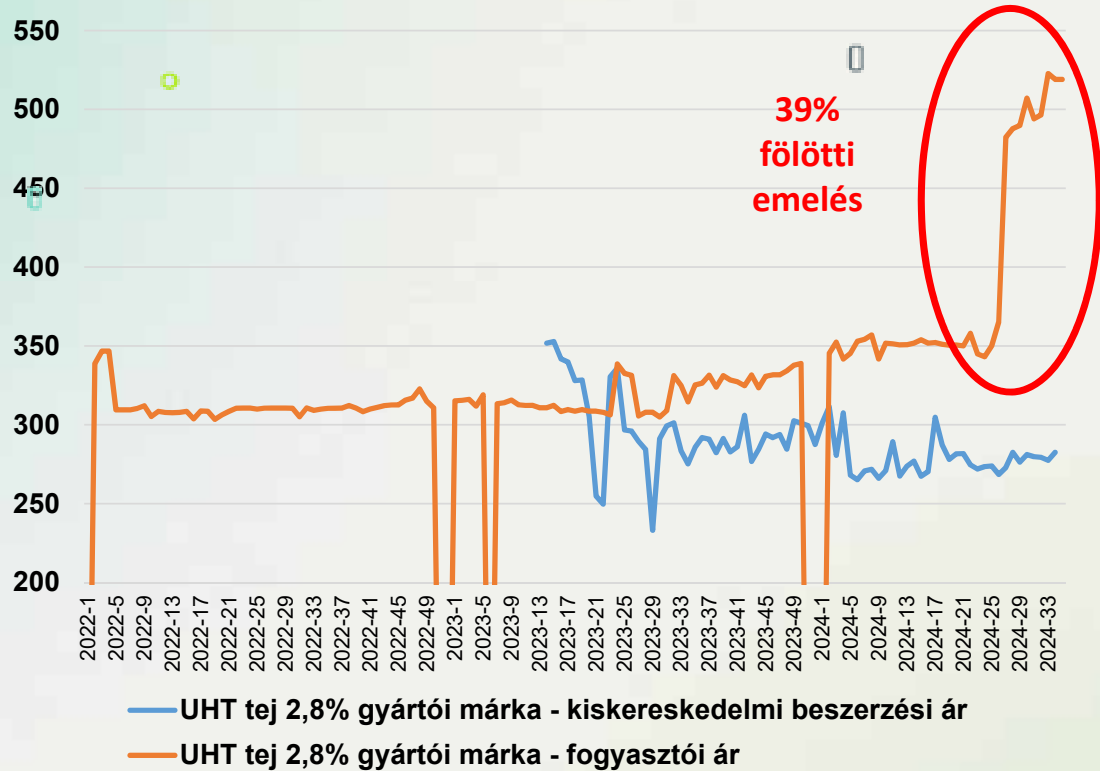


Finomliszt árának alakulása, saját márk (Ft)

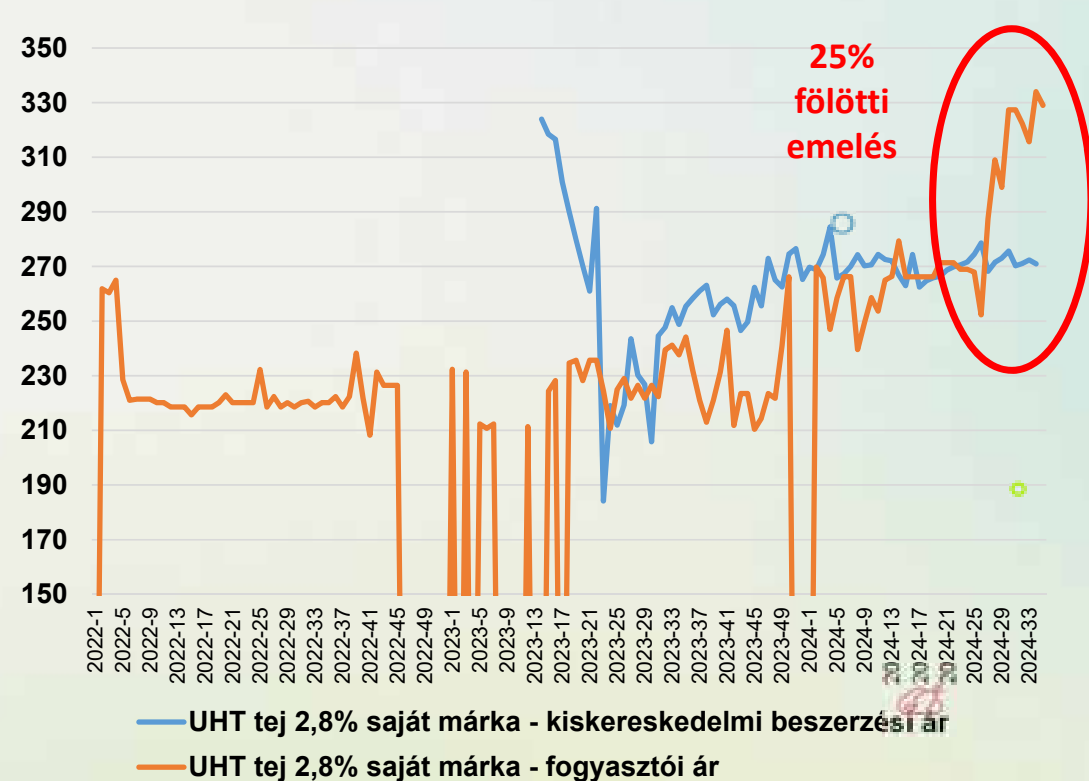


A kiskereskedelem a kompenzáció során a gyártói márkás termékeken nagyobb áremelést hajtott végre

UHT tej 2,8% árának alakulása, gyártói márká (Ft)

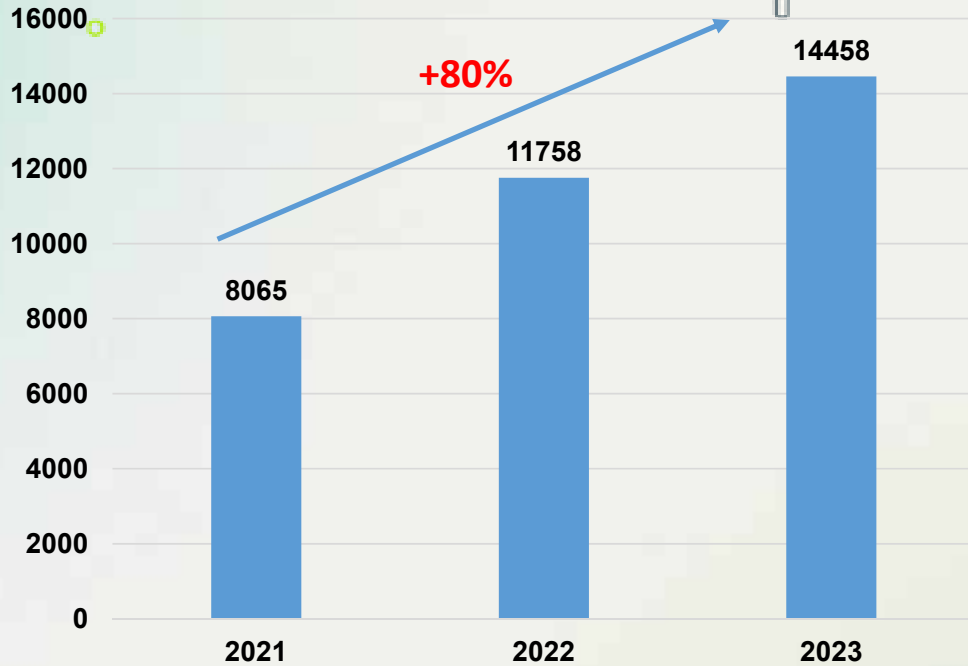


UHT tej 2,8% árának alakulása, saját márká (Ft)



Az adminisztratív intézkedések növelték az import attraktivitását

Sertéscomb import alakulása (t)



Jelenleg az ágazat gazdálkodását érintő problémák halmaza jelentős nagyságú és rengeteg bizonytalanságot tartalmaz

- **A fogyasztás lassú növekedése, a fizetőképes kereslet hiánya.**
- **A diszkontosodás erősödése (a PL termékek szerepének erősödése a brand termékek kárára).**
- **Importnyomás** – a kiélezett verseny és az állami piaci intézkedések egyes ágazatokban növelték az importot. Az olcsó tömegtermékek importveszélyének erősödése.
- **Minőséggyengítési folyamatok megjelenése** – helyettesítő termékkutánzatok (imitátumok) ismételt megjelenése nagyobb mennyiségben (feltét, rudacska, pálcika stb.).
- **Munkaerőhelyzet**
Munkaerőhiány (szakképzett, szakképzetlen egyaránt)
Bérnyomás
- **Az állami (központi) terhek magas szintje gyengíti az ágazat versenyképességét, növeli a fogyasztói árakat:**
 - Áfa,
 - Neta,
 - EPR,
 - kiskereskedelmi adó,
 - kiberbiztonsági felügyeleti díj,
 - E-HACCP.
- **Egyes ágazatokban a konszolidáció elmaradása (sok szereplő, alacsony üzemméret stb.)**
- **A jövedelmezőségi gondok miatti konfliktusok erősödése a termékpálya mentén.**
- **Fejlesztések elmaradása.**

Egyáltalán nem meglepő, hogy a magyar élelmiszerek drágák. Az a meglepetés, hogy ilyen központi terhek mellett az élelmiszerek és a nem alkoholos italok árszintje csak 2023-ban érte el az EU-s átlagot. A nagy központi terhek mellett alacsony árszint azt jelzi, hogy a magyar élelmiszertermékpálya jövedelemhiányos.

Lehetőségek

- A versenyképesség erősítése, a technológiai fejlesztések ösztönzése a fennálló lemaradások ledolgozása érdekében. Ahol lehetséges, ott a digitalizációban, automatizációban rejlő lehetőségek kiaknázása.
- Nemzetközi szinten is versenyképes üzemi méretek kialakítása.
- Az új fogyasztói igényeket kielégítő termékek fejlesztésének támogatása. Technológia és termékfejlesztés, K+F.
- A „fenntarthatósági” célokat támogató fejlesztések támogatása. (ESG követelményeknek való megfelelés.)

Kockázatok

- A gazdasági kockázatok alulértékelése az akár 50%-os támogatásintenzitás miatt.
- „Vágyalapú” beruházás-tervezés.
- Párhuzamos fejlesztések ugyanarra a piaci szegmensre. (Felesleges kapacitástöbblet kialakítása piac nélkül.)
- A veszteséges tevékenység leplezését szolgáló irracionális beruházások.
- Nem megfelelő üzemméretek kialakítása a fejlesztés során.

Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló támogatási források a lehető legjobban hasznosuljanak!

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

fész
1989